

Списание ЕПОХИ
Издание на Историческия факултет на
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”
Journal EPOCHI [EPOCHS]
Edition of the Department of History of
St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Turnovo

Том / Volume XXIV (2016),
Книжка / Issue 2

Надежда ХРИСТОВА

**НАШИ ЮБИЛЯРИ:
ДОЦ. Д-Р СТЕЛА МОНЕВА.
БИОБИБЛИОГРАФСКА СПРАВКА В ЧЕСТ НА 60-ГОДИШНИНАТА ѝ**

Nadezhda HRISTOVA

**OUR JUBILEES:
ASSOCIATION PROFESSOR PhD STELA MONEVA.
A BIO-BIBLIOGRAPHY IN HONOR OF HER 60TH ANNIVERSARY**

През 2014 г. доцент д-р Стела Георгиева Монева – дългогодишен преподавател и изследовател в областта на Старата история, отбеляза своя 60-годишен юбилей и повече от 30 години участие в академичния живот на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Стела Монева е родена в гр. В. Търново, където завършва основното и средното си образование с отличен успех. През 1973 г., като кандидат-студент с показан висок бал от конкурсните изпити, получава предложение да започне обучението си в специалност „История” в Харковския държавен университет „Максим Горки“, Украйна. Постъпвайки в Историческия факултет на университета С. Монева още от първи курс проявява устойчив интерес към Старата история. Важна роля за това изиграват лекциите на проф. Владимир Иванович Кадеев, които впечатляват студентската аудитория със своите задълбочени обобщения, богати лични наблюдения, живо изложение и тънък хумор¹. В следващите студентски години (от III до V курс) Стела Монева, освен общите изучавани дисциплини, преминава специализация по История на стария свят в катедра „Стара и средновековна обща история“ към Историческия факултет на Харковския университет. По време на тази студентска специализация С. Монева слуша задълбочаващи познанията ѝ лекции („Источниковедение истории античного мира“, „Основы научных исследований“ и мн. др.). В тези години в нея се заражда конкретен интерес към историята на древна Елада, класическа Атина и атинската демокрация. До голяма степен това се дължи и на прочитите на трудовете на друг харковски учен – академик В. П. Бузескул². Важни и полезни за студентката са контактите и консултациите с останалите специалисти и членове на катедрата доц. В. Ф. Мещеряков, проф. Ю. А. Голубкин, доц. В. А. Латышева и др., които способстват за зараждането на изследователския ѝ потенциал.

През 1978 г. Стела Монева завършва своето образование по история с квалификация магистър-историк, преподавател по история и обществени науки. В следващата календарна година в трудовата ѝ визитка влиза и остава до днес името на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. От 02. до 07. 1979 г. е

¹ Мещеряков, В. Ф. Профессор Харьковского университета Владимир Иванович Кадеев. – В: Античный мир. Византия. Харьков, 1997, с. 16.

² Владислав Петрович Бузескул – професор Харьковского университета. Библиография. Состав. Кадеев Владимир Иванович, Харьков, 1998, 42 с.

избрана за асистент по Стара история, по чл. 64 в катедра „Стара и средновековна история“ към Историческия факултет на университета. След завръщането на редовния асистент през 1980 г., С. Монева е назначена последователно за експерт по история и по археология в Научноизследователския сектор на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Тази длъжност ѝ позволява да поддържа интереса си към античното наследство и да подготви първите си научни разработки под вещото ръководство на доц. д-р Владимир Попов, ръководител на изследователската група от антични историци и археолози.

След закриването на Научноизследователския сектор през 1986 г. С. Монева е преназначена за специалист-историк към катедра „Стара и средновековна история“ в Историческия факултет на ВТУ. В тази творческа среда и сега продължава нейното кариерно развитие. Годината 1988 г. е по своему особена за Стела Монева, защото след спечелен конкурс тръгва по всички стъпала на асистентската йерархия³. Аудиторната заетост е голяма, провеждането на семинарните занятия по история на Стария свят изисква подготовка, нова литература, тълкуване на текстове. В методиката на преподаване неочевидна помощ на новия асистент оказва доц. д-р Владимир Попов, титляр на дисциплината. Преподавателската подготовка води и до натрупване на опит. През 1993 г. в съответствие с реализацията на Договора за научно и културно сътрудничество между двата университета от 15.05 1990 г. и Работна програма от 04.01. 1993 – т. 2,3, която предвижда повишаване на квалификацията, обмен и подготовка на кадри, Стела Монева започва задочна докторантура в Харковския национален университет „В. Н. Каразин“. Процедурата завършва в 1998 г. със защита на докторска дисертация на тема „Публично слово и Афинска демократия V – IV вв. до н. э.“⁴ (ръководена от проф. В. И. Кадеев) и международен диплом Philosophy Doctor (PhD, History, Speciality: World History; DR № 000167 = „образователна и научна степен доктор“ с Удостоверение на ВАК, София, 1999 г.).

Постепенно се увеличават преподавателската ангажираност и задължения на Стела Монева. Освен семинарните занятия ѝ се възлагат лекции по основната учебна дисциплина „История на Стария свят“. Към лекционните курсове се прибавят нови: задължителен „Антична история“, избираем „Атинската демократия“, магистърски курс „Характерни особености на гръцката полисна демократия“, което става отново стимул за продължаване на проучванията на елинската класика.

Сигурен индикатор за задълбочаването на познанията в тази посока са реализираните специализации на Стела Монева в Република Гърция: през 1990 г. едномесечна в Солунския университет „Аристотел“; през 2002 – 2003 г. шестмесечна в Университета – гр. Янина, след спечелен международен конкурс за чуждестранни изследователи, притежаващи диплома PhD (със стипендия на гръцкото Министерство на образованието и просветата). Участието в конкурса е с индивидуален научноизследователски проект „Мястото на оратора в древна Атина“. По време на своята научна работа в Гърция С. Монева осъществява ползотворни контакти с проф. Катерини Лиампи, проф. Атанасиос Палиурас и др.

Тези специализации и натрупаните през годините проучвания позволяват на Стела Монева да подготви и публикува монографията „Атинската демократия. Практика и институции“. В. Търново, 2009, която е новост в родната историография⁵. През същата година протича конкурс за доцент по история на Стария свят и след успешно представяне Стела Монева е избрана за редовен доцент по Стара история във Великотърновския университет⁶.

Призванието на отговорен университетски преподавател не прекъсва научните дирения и изяви на С. Монева. Резултатите са публикувани в редица специални статии и са представени при участия в международни форуми. Сред тях могат да се отбележат: Вторая всесоюзная конференция по болгаристике 5 – 7.02.1991, Харков, Украйна, с доклад на тема „Гомеровский эпос о древней Фракии в

³ Калчев, К. К. История на Историческия факултет. (Обзор върху миналото му). В. Търново, 2013, с. 53.

⁴ Пак там, с. 94; Кафедра истории древнего мира и средних веков Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина. К 25-летию основания. Харьков, 2003, с. 11; Историчний факультет: від покоління до покоління/ Наук. Ред. С. І. Посохов. Харків, 2004, с. 16.; Кафедра истории древнего мира и средних веков Харьковского национального университета. 30 лет./ Авторы-составители В. И. Кадеев, С. Б. Сорочан. Харьков, 2008, с. 10, 119.

⁵ Ручинская, О. А. Современный взгляд на Афинскую демократию. [Монева С. Атинската демократия. Практика и институции. Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2009, 347 с.]. – Епохи, 2011, № 1, с. 199.

⁶ Преподавателите на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ (1963 – 2013). Отг. ред. проф. д.п.н. П. Легкоступ. В. Търново, 2003, с. 532.

советской историографии”; Septieme congrés international d’etudes du sud-est Européen 29 août – 4 septembre 1994, Thessalonique, Greece; участие в заседание на кръгла маса № 1 – La démocratie grecque ancienne: traits et concepts, с доклад на тема “The Athenian Democracy and the Art of Public Speaking”; Международна научна конференция „История и култура на България в лица и образи”, 6 – 7.10.2005 г., Харков, Украйна, с доклад на тема ”Атина и Понт в класическата епоха: проблемът с магистратурите”; Международна научна конференция, посвящена 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула, 10 – 11 октябрия 2008 г., Харков, Украйна, с доклад на тема „Ареопаг и афинская демократия”. Нейни публикации се намират в Централната библиотека на Харковския национален университет, в Държавна библиотека – Москва, в библиотеката на Университета в гр. Янина (класическия отдел), в университетите в Киев, Симферопол и др. Стела Монева е член на Международната федерация на асоциациите за класически изследвания FIES и на Съюза на учените в България – клон В. Търново. Във връзка с нейната 60-годишнина ѝ е връчена Юбилейна грамота от Управителния съвет на Съюза на учените в България от 16 октомври 2014 г. за активно и ползотворно участие в дейността на СБУ.

В този кратък текст не може да остане без специално внимание преподавателската дейност на доц. д-р Стела Монева. През изминалите години се увеличава броят на подготвените от нея лекционни курсове. Освен посочените по-горе, от нея са подготвени още някои задължителни, избираеми и магистърски лекционни курсове: „Цивилизация и ценности“ (избираем за специалност Етнология); „Античният гражданин“ (избираем в МП „Гражданско интеркултурно образование“); „Цивилизации и ценности в Древния свят“ (избираем за МП Културно-историческо наследство (културен туризъм)); „Светът на античния гражданин“ (задължителен за МП „Етнология“) и др. В лекционните зали на доц. д-р Стела Монева винаги има присъствие на любознателни първокурсници, а нерядко и на студенти от други специалности и факултети, които трябва да бъдат приобщени и към академичното поведение. Под нейно ръководство са защитени редица дипломни работи и магистърски тези. Преподавателският плам на Стела Монева, нейната преданост към любимата работа са оставили траен спомен в повече от едно поколение студенти на Великотърновския университет.

БИБЛИОГРАФИЯ НА ТРУДОВЕТЕ НА ДОЦ. Д-Р СТЕЛА ГЕОРГИЕВА МОНЕВА

*Обяснителни бележки към библиографията
на доц. д-р Стела Георгиева Монева:*

В настоящата библиографска справка са включени основните научни публикации на доц. д-р Стела Монева. Хронологически са обхванати годините от началото на проучванията ѝ в Научноизследователския сектор при ВТУ „Кирил и Методий“ и от научната ѝ реализация в редиците на преподавателите от Историческия факултет на университета (1981 – 2016). Посочените публикации са подредени в хронологическа последователност, като някои отзиви, представяния и тезиси са включени към основните заглавия.

1984

1. Някои страни в механизма на вземане на решения при античната демокрация. – В: Юбилеен сборник „20 години Великотърновски университет (1963 – 1983). В. Търново, 1984. Кн. 3: История, с. 33 – 41. [Nyakoi strani v mehanizma na vzemane na resheniya pri antichnata demokratiya. – V: Yubileen sbornik „20 godini Velikotarnovski universitet (1963 – 1983). V. Tarnovo, 1984. Kn. 3: Istoriya, s. 33 – 41].

[Some Aspects of the Method of Taking Decisions in the Ancient Democracy. (In Bulgarian)]

2. За методите на изследване на историческите реалности в Странджанско-Сакарския край. – В: Странджанско-Сакарски сборник. София, 1984. Т. IV, с. 257 – 263. [Za metodite na izsledvane na istoricheskite realnosti v Strandzhansko-Sakarskiya kray. – V: Strandzhansko-Sakarski sbornik. Sofiya, 1984. T. IV, s. 257 – 263].

[About the Methods of Investigation of the Historical Realities in Strandzha – Sakar Region. (In Bulgarian)]

1990

3. Изворови данни от античните писатели за Понта и Южнопонтийските колонии. Проблеми на етно-културното и политическо развитие на Югоизточна Тракия през I хил. пр. н. е. В. Търново, 1990. 14 с. – Деп. в ЦИНТИ София, 10.1990, № 82763011. [Izvorovi dannii ot antichnite pisатели za Ponta i Yuzhnopontiyskite kolonii. Problemi na etno-kulturnoto i politicheskoto razvitiе na Yugoiztochna Trakiya prez I hil. pr. n. e. V. Tarnovo, 1990. 14 s. – Dep. v TSINTI Sofiya, 10.1990, № 82763011].

[Source Materials by Classical Writers about Pontus and the South-Pontic Colonies. (In Bulgarian)]

4. Етнически движения в Югоизточна Тракия през II – I в. пр. н. е. (в съавт. с Вл. Попов). Проблеми на етно-културното и политическо развитие на Югоизточна Тракия през I хил. пр. н. е. В. Търново, 1990. 19 с. – Деп. в ЦИНТИ София, 10.1990, № 82763011 [Etnicheski dvizheniya v Yugoiztochna Trakiya prez II – I v. pr. n. e. (v saavt. s Popov, Vl.). Problemi na etno-kulturnoto i politicheskoto razvitiе na Yugoiztochna Trakiya prez I hil. pr. n. e. V. Tarnovo, 1990. 19 s. – Dep. v TSINTI Sofiya, 10.1990, № 82763011].

[Ethnic Migrations in South-East Thrace in the 2nd – 1st Centuries B. C. (In co-authorship). (In Bulgarian)]

1991

5. Гомеровский эпос о древней Фракии в советской историографии. (Тезисы) – В: Тезисы докладов и сообщений Второй всесоюзной конференции по болгаристике (II Дриновских чтений, 5 – 7.02.1991). Харьков: Селена, 1991, с. 21. [Gomerovskiyy epos o drevney Frakii v sovetskoy istoriografii. (Tezis) – V: Tezis dokladov i soobshteniy Vtoroy vsesoyuznoy konferentsii po bolgaristike (II Drinovskih chteniy, 5 – 7.02.1991). Narykov: Selena, 1991, s. 21].

[Homer's Epos about Ancient Thrace in the Soviet Historiography. (Theses). (In Russian)]

1992

6. Някои основни черти на полисната организация на гръцкия свят. – В: България, Балканите и Европа. Сб. в чест на проф. д-р Симеон Дамянов. В. Търново, 1992, с. 313 – 319. [Nyakoi osnovni cherti na polisnata organizatsiya na gratskiya svyat. – V: Bulgariya, Balkanite i Evropa. Sb. v chest na prof. d-r Simeon Damyanov. V. Tarnovo, 1992, s. 313 – 319].

[Some Main Characteristics of the Polis Organization of the Greek World. (In Bulgarian)]

1994

7. Към въпроса за Атинската демокрация, свободата на словото и атинянките. – Епохи, 1994, № 4, с. 70 – 82. ISSN 1310 – 2141. [Kam vaprosa za Atinskata demokratiya, svobodata na slovoto i atinyankite. – Epochi, 1994, № 4, s. 70 – 82. ISSN 1310 – 2141].

[To the Problem of the Athenian Democracy, the Freedom of Speech and the Athenian Women. (In Bulgarian)]

1995

8. Атинската полисна демокрация и някои особености на свободата на словото. – В: Научни трудове на ВНВУ “В. Левски”, В. Търново, 1995. Кн. 35: Обществени науки. Ч. 2: Икономика, политика, право и история, с. 394 – 403. [Atinskata polisna demokratiya i nyakoi osobenosti na svobodata na slovoto. – V: Nauchni trudove na VNVU “V. Levski”, V. Tarnovo, 1995. Kn. 35: Obshtestveni nauki. Ch. 2: Ikonomika, politika, pravo i istoriya, s. 394 – 403].

[The Athenian Polis Democracy and Some Peculiarities of the Freedom of Speech. (In Bulgarian)]

9. Към въпроса за Периклова Атина. – В: Проблеми на древната обща история и култура. Материали от конференцията на Центъра за древни езици и култури (27 – 28.05.1994). София, 1995, с. 73 – 77. [Kam vaprosa za Periklova Atina. – V: Problemi na drevnata obshta istoriya i kultura. Materiali ot konferentsiyata na Tsentara za drevni ezitsi i kulturi (27 – 28.05.1994). Sofiya, 1995, s. 73 – 77].

[To the Problem of Pericles' Athens. (In Bulgarian)]

1998

10. Публічне слово та Афинська демократія (V – IVст.) до н. е. Автореф. дис... к-та ист. н.: 07.00.02./ Харк. Ун-т (= доктор) – Харьков, 1998. 15 с. [Publichne slovo ta Afinyska demokratiya (V – IVst.) do n. e. Avtoref. dis...k-ta ist. n.: 07.00.02./ Hark. Un-t (= doktor) – Harykov, 1998. 15 s.].
[Public Speech and the Athenian Democracy Fourth to Fifth Centuries B.C. (In Ukrainian)]

2000

11. Свободата на словото в контекста на Солоновите реформи в древна Атина. – Епохи, 2000, № 2, с. 147 – 159. ISSN 1310-2141. [Svobodata na slovoto v konteksta na Solonovite reformi v drevna Atina. – Epochi, 2000, № 2, s. 147 – 159. ISSN 1310 – 2141].
[Freedom of Speech in the Context of Solon’s Reforms in Ancient Athens. (In Bulgarian)]

2001

12. Термини за публичното ораторство в класическа Атина (сравнително-исторически данни): 1. “ Τέχνη”. – Палеобалканистика и старобългаристика. Втори есенни международни четения “Професор Иван Гълъбов” (14 – 16.11.1996). В. Търново, 2001, с. 587 – 596. ISBN 954-524-284-1. [Termini za publichnoto oratorstvo v klasicheska Atina (sravnitelno-istoricheski danni): 1. “ Τέχνη”. – Paleobalkanistika i starobalgaristika. Vtori esenni mezhduнародni cheteniya “Profesor Ivan Galabov” (14 – 16.11.1996). V. Tarnovo, 2001, s. 587 – 596. ISBN 954-524-284-1].

[Public Speech Terms in Classical Athens (comparative historical data):

1. Τέχνη . (In Bulgarian)]

13. Термини за публичното ораторство в класическа Атина (сравнително-исторически данни): 2. „Ρήτωρ” – В: България, българите и техните съседи през вековете. Изследвания и материали от научната конференция в памет на доц. д-р Христо Коларов (30 – 31.10.1998). В. Търново, 2001, с. 33 – 55. ISBN 954-524-280-9. [Termini za publichnoto oratorstvo v klasicheska Atina (sravnitelno-istoricheski danni): 2. “ Ρήτωρ “ – V: Balgariya, balgarite i tehnite sasedi prez vekovete. Izsledvaniya i materiali ot nauchnata konferentsiya v pamet na dots. d-r Hristo Kolarov (30 – 31.10.1998). V. Tarnovo, 2001, s. 33 – 55. ISBN 954-524-280-9].

[Public Speech Terms in Classical Athens (comparative historical data):

2.” Ρήτωρ”. (In Bulgarian)]

14. Бележки върху корупцията в атинската демократична система. – В: Корупцията. Традиционни и съвременни измерения. В. Търново, 2001, с. 49 – 68. ISBN 954-775-032-1 [Belezhki varhu koruptsiyata v atinskata demokraticzna sistema. – V: Koruptsiyata. Traditsionni i savremenni izmereniya. V. Tarnovo, 2001, s. 49 – 68. ISBN 954-775-032-1].

[Notes on the Corruption in the Democratic System of Ancient Athens. (In Bulgarian)]

2006

15. НОВО УЧЕБНО ПОСОБИЕ ПО ИСТОРИЯ НА СТАРИЯ СВЯТ (Кадеев, В. И. История Древней Греции и Рима. Курс лекции. Харьков, 2006 г., 327 стр.) (Отзив). – Епохи, 2006, № 3 – 4, с. 169 – 172. ISSN 1310-2141. [NOVO UCHEBNO POSOBIE PO ISTORIYA NA STARIYA SVYAT (Kadeev V. I. Istoriya Drevney Gretsii i Rima. Kurs lektsii. Harykov, 2006 g., 327 str.) (Otziv). – Epochi, 2006, № 3 – 4, s. 169 – 172. ISSN 1310-2141].

[New School Textbook on the History of the Ancient World. (A review). (In Bulgarian)]

2007

16. Атина и Понт в класическата епоха: проблемът с магистратурите. – В: Дриновски сборник. Т. I. Харков – София, 2007, с. 21 – 26. ISBN 978-954-322-186-8. [Atina i Pont v klasicheskata epoha: problemat s magistraturite. – V: Drinovski sbornik. T. I. Harkov – Sofiya, 2007, s. 21 – 26. ISBN 978-954-322-186-8].

[Athens and Pontus during the Classical Epoch: the Problem with the Master’s Courses. (In Bulgarian)]

17. Съветът на Ареопага при Солон и номофилакията. – В: България, българите и Европа – мит, история, съвремие. В. Търново, 2007, с. 85 – 92. ISBN 978-954-524-586-2. [Savetat na Areopaga pri

Solon i nomofilakiyata. – V: Balgariya, balgarite i Evropa – mit, istoriya, savremie. V. Tarnovo, 2007, s. 85 – 92. ISBN 978-954-524-586-2]

[The Council of the Areopagus during Solon's Time and the Nomophilakia. (In Bulgarian)]

18. Подкупничество и наказания в условията на Атинската демокрация. – В: Laurea. К 80-летию профессора Владимира Ивановича Кадеева. Харьков, 2007, с. 77 – 82. ISBN 966-342-387-0. [Podkupnichestvo i nakazaniya v usloviyata na Atinskata demokratiya. – V: Laurea. K 80-letiyu professora Vladimira Ivanovicha Kadeeva. Harykov, 2007, s. 77 – 82. ISBN 966-342-387-0].

[Corruption and Punishments in the Circumstances of the Athenian Democracy. (In Bulgarian)]

19. Атинската демокрация – проблеми в историографията. – В: Дни на науката' 2007. Съюз на учените в България – клон В. Търново. В. Търново, 2007, с. 46 – 53. ISBN 978-954-775-906-0. [Atinskata demokratiya – problemi v istoriografiyata. – V: Dni na naukata' 2007. Sayuz na uchenite v Balgariya – klon V. Tarnovo. V. Tarnovo, 2007, s. 46 – 53. ISBN 978-954-775-906-0]

[The Athenian Democracy – Problems in Historiography. (In Bulgarian)]

2008

20. Народното събрание на класическата Атинска демокрация. – В: България, българите и Европа – мит, история, съвремие. Т. II. В. Търново, 2008, с. 5 – 13. ISBN 978-954-542-660-9. [Narodnoto sabranie na klasicheskata Atinska demokratiya. – V: Balgariya, balgarite i Evropa – mit, istoriya, savremie. T. II. V. Tarnovo, 2008, s. 5 – 13. ISBN 978-954-542-660-9]

[The National Assembly of the Classical Athenian Democracy. (In Bulgarian)]

21. Ареопаг и Афинская демократия. (Тезисы). – В: Проблемы истории и археологии Украины. Материалы VI Международной научной конференции, посвященной 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула, 10 – 11 октября 2008 года. Харьков, 2008, с. 57 – 58. ISBN 978-966-8603-34-1. [Areopag i Afinskaya demokratiya. (Tezis). – V: Problem istorii i arheologii Ukrain. Material VI Mezhdunarodnoy nauchnoy konferentsii, posvyashtennoy 150-letiyu so dnya rozhdeniya akademika V. P. Buzeskula, 10 – 11 oktyabrya 2008 goda. Harykov, 2008, s. 57 – 58. ISBN 978-966-8603-34-1].

[The Areopagus and the Athenian Democracy (Theses). (In Russian)]

2009

22. Атинското Буле. – В: България, българите и Европа – мит, история, съвремие. Т. III. В. Търново, 2009, с. 19 – 33. ISBN 978-954-524-713-2. [Atinskoto Bule. – V: Balgariya, balgarite i Evropa – mit, istoriya, savremie. T. III. V. Tarnovo, 2009, s. 19 – 33. ISBN 978-954-524-713-2].

[The Athenian Boule. (In Bulgarian)]

23. Военните магистратури в политическата система на Атинската демокрация. – В: Societas classica. Т. IV. Култури и религии на Балканите, в Средиземноморието и Изтока. В. Търново, 2009, с. 64 – 72. ISBN 978-954-524-718-7. [Voennite magistraturi v politicheskata sistema na Atinskata demokratiya. – V: Societas classica. T. IV. Kulturi i religii na Balkanite, v Sredizemnomoriето i Iztoka. V. Tarnovo, 2009, s. 64 – 72. ISBN 978-954-524-718-7].

[The Military Magistracies in the Political System of the Athenian Democracy. (In Bulgarian)]

24. Средоточия политической жизни в демократических Афинах. – Древности. Харьковский историко-археологический ежегодник. Харьков, 2009, с. 80 – 89, с илюстр. ISBN 978-966-86-03-89-1. [Sredotochiya politicheskoy zhizni v demokraticeskikh Afinah. – Drevnosti. Harykovskiy istoriko-arheologicheskij ezhegodnik. Harykov, 2009, s. 80 – 89, s ilyustr. ISBN 978-966-86-03-89-1].

[Centre Points of the Political Life in Democratic Athens. (In Russian)]

25. Атинската демокрация. Практика и институции. В. Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2009, 348 с., с илюстр. ISBN 978-954-524-705-7. [Atinskata demokratiya. Praktika i institutsii. V. Tarnovo: Universitetsko izdatelstvo „Sv. sv. Kiril i Metodiy“ 2009, 348 s., s ilyustr., ISBN 978-954-524-705-7].

[Athenian Democracy. Practice and Institutions. (In Bulgarian)]

2011

26. Управлението на финансите в класическа Атина. – В: Societas classica. Т. V. Култури и религии на Балканите, в Средиземноморието и Изтока. В. Търново, 2011, с. 241 – 249. ISBN 978-954-524-780-

4. [Upravlenieto na finansite v klasicheska Atina. – V: Societas classica. T. V. Kulturi i religii na Balkanite, v Sredizemnomoriето i Iztoka. V. Tarnovo, 2011, s. 241 – 249. ISBN 978-954-524-780-4].

[Finance Management in Classical Athens. (In Bulgarian)].

2012

27. Термини за публичното ораторство в класическа Атина (сравнително-исторически данни): 1а. “Τέχνη”. – В: България, българите и Европа – мит, история, съвремие. Т. V. В. Търново, 2012, с. 121 – 134. ISBN 978-954-524-844-3. [Termini za publichното oratorstvo v klasicheska Atina (sравnitelno-istoricheski danni): 1a. “Tehne”. – V: Balgariya, balgarite i Evropa – mit, istoriya, savremie. T. V. V. Tarnovo, 2012, s. 121 – 134. ISBN 978-954-524-844-3].

[Public Speech Terms in Classical Athens (comparative historical data): 1a. “Τέχνη”. (In Bulgarian)]

2013

28. Професор Владимир Иванович Кадеев – мой учител и наставник в истории древнего мира. (Спомени). – В: Владимир Иванович Кадеев. Воспоминания. Харьков: ООО „НТМТ“, 2013, с. 104 – 106. [Professor Vladimir Ivanovich Kadeev – moy uchitely i nastavnik v istorii drevnego mira. (Spomeni). – V: Vladimir Ivanovich Kadeev. Vospominaniya. Narykov: ООО “NTMT“, 2013, s. 104 – 106].

[Professor Vladimir Ivanovich Kadeev – My Teacher and Tutor in the History of the Ancient World. (In Russian)]

2014

29. Владимир Иванович Кадеев – професор в Харьковския национален Университет „В. Н. Каразин“. (Представяне). – Епохи, 2014, № 1, с. 209 – 213. ISSN 1310-2141. [Vladimir Ivanovich Kadeev – profesor v Harkovskiya natsionalen Universitet V. N. Karazin. (Predstavlyane). – Epochi, 2014, № 1, s. 209 – 213. ISSN 1310-2141].

[Vladimir Ivanovich Kadeev – a Professor at V. N. Karazin Kharkiv National University. (In Bulgarian)]

30. Термини за публичното ораторство в класическа Атина (сравнително-исторически данни): 3. “Δημαγωγός.” – Епохи, В. Търново. Деп. 2014, 14 с. (под печат). [Termini za publichното oratorstvo v klasicheska Atina (sравnitelno-istoricheski danni): 3. “Demagog.” – Epochi, V. Tarnovo. Dep. 2014, 14 s. (pod pechat)].

[Public Speech Terms in Classical Athens (comparative historical data): 3. “Δημαγωγός.”. (In Bulgarian)]

2015

31. Класическа Атина: демагози и демагогия. – В: Дни на науката’ 2014. Съюз на учените в България – клон В. Търново. В. Търново, 2015, с. 169 – 178. ISSN 1314-2283. [Klasicheska Atina: demagozi i demagogiya. – V: Dni na naukata’ 2014. Sayuz na uchenite v Balgariya – klon V. Tarnovo. V. Tarnovo, 2015, s. 169 – 178. ISSN 1314-2283].

[Classical Athens: Demagogues and Demagogu. (In Bulgarian)]

32. Перикъл: име и прозвища. – В: Състояние и проблеми на българската ономастика. Т. 14. Международна научна конференция по ономастика (26 – 27 юни 2014). В. Търново. Деп. 2015, 12 с. (под печат). [Perikal: ime i prozvishta. – V: Sastoyanie i problemi na balgarskata onomastika. T. 14. Mezhdunarodna nauchna konferentsiya po onomastika (26 – 27 yuni 2014). V. Tarnovo. Dep. 2015, 12 s. (pod pechat)].

[Pericles: Proper Name and Bynames. (In Bulgarian)]

33. Епизоди по Лизий – погребение и жени. – В: Балканите – език, история, култура. Т. V. Сб. Материали от международна научна конференция (23 – 24 октомври 2015). В. Търново, Деп. 2015, 12 с. (под печат). [Epizodi po Liziy – pogrebenie i zheni. – V: Balkanite – ezik, istoriya, kultura. T. V. Sb. Materiali ot mezhdunarodna nauchna konferentsiya (23 – 24 oktombri 2015). V. Tarnovo, Dep. 2015, 12 s. (pod pechat)].

[Episodes from Lysias: Funerals and Women. (In Bulgarian)]

34. Сикофантите в древна Атина – възникване и развитие на термина. – В: Societas classica. Култури и религии на Балканите, в Средиземноморието и Изтока. Т. IX. Сб. Материали от международна

научна конференция (13 – 14 ноември 2015). Деп. 2015, 11 с. (под печат). [Sikofantite v drevna Atina – vaznikvane i razvitie na termina. – V: Societas classica. Kulturi i religii na Balkanite, v Sredizemnomoriето i Iztoka. T. Sb. Materiali ot mezhdunarodna nauchna konferentsiya (13 – 14 noemvri 2015). Dep. 2015, 11 s. (pod pechat)].

[The Sycophants in Ancient Athens – Origin and Development of the Term. (In Bulgarian)]

2016

35. Жени и слово в класическа Атина. – В: Дни на науката '2015. Съюз на учените в България – клон В. Търново. В. Търново, 2016, с. 73 – 80. ISSN 1314-2283. [Zheni i slovo v klasicheska Atina. – V: Dni na naukata '2015. Sayuz na uchenite v Balgariya – klon V. Tarnovo. V. Tarnovo, 2016, s. 73 – 80. ISSN 1314-22-83].

[Women and Speech in Classical Athens. (In Bulgarian)]

Рецензии за доц. д-р С. Г. Монева:

Ручинская, О. А. Современный взгляд на Афинскую демократию (Рец. на кн.: Монева, С. Атинската демокрация. Практика и институции. – Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2009. 347 с.). – Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна № 965. Серія „Історія“, Вип. 43, Харків, 2011, с. 247 – 251.

Ручинская, О. А. Современный взгляд на Афинскую демократию [Монева С. Атинската демокрация. Практика и институции. – Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2009. 347 с.]. Ruchinskaya, O. A. A Modern Vision of the Athenian Democracy [Moneva S. Athenian Democracy. Practice and Institutions. – St. Cyril and St. Methodius University Press, Veliko Tarnovo, 2009]. – Епохи, 2012, №1, с. 199 – 204.